

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 706 62 008, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Renerga“	2018-07-02	Nr. (30.2)-A4- 6910
VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Anykščių rajono savivaldybės administracijai Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentui Utenos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos skyriui	Į 2018-07-02	Nr. S18-040

Kopija
Aplinkos apsaugos departamentui prie Lietuvos
Respublikos aplinkos ministerijos

ATRANKOS IŠVADA DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ ĮRENGIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Renerga“, Jonalaukio k., Ruklos sen., Jonavos r. sav., Mindaugas Juodis, tel. 834956627, el. p. m.juodis@renerga.lt.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“, V. Berbomo g. 10-206, Klaipėda, tel. 846398848, el. p. rosita@corpi.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 3.8.1 papunkčio nuostatomis.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta.

Žemės sklypuose kad. Nr. 3474/0003:497, 3474/0003:25, 3474/0003:498, 3474/0003:503, 3474/0003:501, 3474/0003:48 esančiuose Anykščių rajono savivaldybėje, Kavarsko seniūnijoje.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – vėjo elektrinių (toliau – VE) įrengimas. Analizuojamų žemės sklypų žemės paskirtis žemės ūkio. Įgyvendinus planuojamą ūkinę veiklą sklypuose bus sumontuotos vėjo elektrinės su jų aptarnavimui reikalinga infrastruktūra (privažiavimo keliai, aptarnavimo aikštelė). Skaičiuojamas vienos VE įrengimui reikalingas plotas – iki 0,25 ha. VE įrengimui žemės sklypai bus padalinami, atidalintos žemės sklypo dalies, kurioje bus įrengiame VE paskirtis bus keičiama į „Kita“. Kitų statinių statyba nenumatoma. Griovimo darbų nenumatoma. (Informacijos atrankai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV atranka) II skyriaus, 2 punktas).

Pagal Anykščių rajono bendrojo plano keitimo konkretizuotus sprendinius VE įrengimui analizuojama teritorija didžiąja dalimi patenka į žemės ūkio teritorijų zoną (apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio veiklai skirtos teritorijos) ir nedidele dalimi (vienos VE statybos vieta) patenka į miškų ir miškingų teritorijų zoną. Anykščių rajone vėjo elektrinių parkų plėtros teritorijos yra nurodytos vadovaujantis Vėjo jėgainių išdėstymo Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje specialiuoju planu, kurio pakoreguoti sprendiniai yra Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotų sprendinių sudedamoji dalis Pagal Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotus sprendinius VE įrengimui analizuojama teritorija patenka į vėjo elektrinių plėtros zoną (*PAV atrankos II skyriaus, 3.2 papunktis*).

Planuojant statybą ir eksploataciją, numatoma maksimaliai panaudoti esamus kelius, nuo kurių iki planuojamų VE įrengimo vietų bus įrengti privažiavimai. Analizuojamuose žemės sklypuose yra įrengtos valstybei priklausančios melioracijos sistemos. Esant poreikiui, VE statybos metu melioracijos įrenginiai bus perkelti, nepažeidžiant jų sistemos. Planuojama įrengti 7 vėjo elektrines elektros energijos gamybai. Svarstoma rinktis šiuos VE modelius: Siemens Gamesa, Nordex, General Electrics arba Vestas gamintojų modelius, kurių nominali instaliuota galia siektų nuo 4,2 iki 4,8 MW. Įrengiamų VE aukštis (priklausomai nuo pasirinkto VE modelio) 199 – 220 m, nominali galia 4,2 – 4,8 MW.

Pagrindiniai numatomi VE įrengimo darbai: VE statybos ir aptarnavimo aikštelės įrengimas, vienos VE įrengimui reikalingas maždaug 0,25 ha plotas. Aikštelės ribose nukasamas/nustumiamas derlingas dirvožemio sluoksnis į laikino saugojimo vietą. Reikiamame plote iškasama duobė pamatams. Iškastas gruntas sandėliuojamas numatytoje vietoje. VE pamatų įrengimas, pamatai monolitiniai, liejami vietoje iš atvežtinio paruošto betono. Į pamatus numatoma montuoti gamyklines detales, prie kurių bus tvirtinami VE bokštai. Pamatų montavimui numatoma pasitelkti mechanizuotas grunto kasimo ir kėlimo priemones. Įrengus pamatus iškasa užpilama anksčiau iškastu gruntu, sutankinama. VE įrengimas, į statybos vietą atvežami gamykliniai vėjo elektrinių elementai. Ant įrengtų pamatų montuojamas VE bokštas, tvirtinamas rotorius ir mentės. Kabelių linijų tiesimas ir prijungimas prie elektros tinklų: 0,4 kV kabelių linijų klojimas numatomas naudojant mechanizuotą kasimo techniką, iškasant 1 m gylio ir iki 1 m pločio tranšėjas. Tranšėjos dugne paruošti 10 cm smėlio paklotą. Kabelio linijos pirminiam 20 cm užpylimui panaudojamas atvežtinis smėlis, likusiam užpylimui naudojamas iškastinis, nuo akmenų išvalytas gruntas. Statybos darbų zonos sutvarkymas: iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje suformuojant reikalingo dydžio VE aptarnavimo aikštelę, derlingojo dirvožemio sluoksnio paskleidimas (gražinimas) aplink aptarnavimo aikštelę (*PAV atrankos II skyriaus, 2.3 papunktis*).

Vėjo elektrinių statybai analizuojamuose žemės sklypuose bus naudojami sertifikuoti gaminiai, atitinkantys Europos Sąjungos reikalavimus, o sklypuose atliekami tik atskirų įrenginių sumontavimas, tam reikalingi parengiamieji darbai, vėliau VE eksploatacijoje darbai.

Statybos darbų metu dirbanti technika (transporto priemonės, mechanizmai) naudos dyzelinį kurą. VE aptarnavimo aikštelės įrengimui bus naudojamas žvyras, skalda. PŪV metu nenumatoma naudoti pavojingų cheminių medžiagų ar preparatų, radioaktyvių medžiagų, pavojingų ar nepavojingų atliekų (*PAV atrankos II skyriaus, 2.4 papunktis*).

VE įrengimo metu bus atliekami dirvožemio judinimo darbai. Vienos VE įrengimui preliminarus reikalingas plotas – 0,25 ha. Aikštelių įrengimo darbų metu derlingas dirvožemio sluoksnis bus nustumtas į kaupus, sandėliuojamas ir baigus statybos bei įrengimo darbus panaudotas teritorijos formavimui. Kitų gamtos išteklių PŪV metu naudoti nenumatoma (*PAV atrankos II skyriaus, 2.5 papunktis*).

VE statybos metu, įrengiant aptarnavimo aikšteles, montuojant pamatus gali susidaryti nedideli kiekiai statybinių atliekų. Visos darbų metu susidarančios statybinės atliekos rūšiuojamos ir saugomos kontaineriuose, iki jų išvežimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams. Statybinės atliekos bus tvarkomos vadovaujantis Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos

Respublikos aplinkos ministro įsakymu 2006 m. gruodžio 29 Nr. D1-637 „Dėl statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimais (*PAV atrankos II skyriaus, 2.7 papunktis*).

Vykiant planuojamą ūkinę veiklą gamybinių, buitinių nuotėkų nesusidarys. Lietaus nuotėkos nuo VE aptarnavimo aikštelių nebus surenkamos, natūraliai filtruosios į gruntą (*PAV atrankos II skyriaus, 2.8 papunktis*).

Įgyvendinant PŪV galimas laikinas ir lokalus oro taršos padidėjimas dėl kurą naudojančių įrenginių (žemės darbų, transportavimo, statybos ir kt. technikos) naudojimo darbų vietoje. Šis oro taršos padidėjimas bus trumpalaikis, epizodinis (tik darbų vykdymo metu) ir reikšmingo poveikio aplinkos kokybei neturės. Eksploatacijos metu oro taršos šaltinių nėra. Numatomas netiesioginis teigiamas PŪV poveikis aplinkos orui: vėjo energija yra viena iš atsinaujinančių energijos rūšių, kurios naudojimas mažina iškastinio kuro naudojimą, o kartu CO₂ ir kitų kuro degimo metu išmetamų teršalų emisijas į aplinkos orą. Vertinant energijos ir anglies balansą, vėjo elektrinė turi būti eksploatuojama apie 3–7 mėnesių tam, kad padengtų pilnam gyvavimo ciklui (įskaitant išardymą ir atliekų sutvarkymą) reikalingą energiją ir leistų išvengti nuo 391 iki 828 g CO₂ emisijos vienai pagamintai kWh. Siekiant išvengti cheminės dirvožemio taršos vykdant statybos darbus turi būti naudojamos techniškai tvarkingos transporto priemonės ir mechanizmai (*PAV atrankos II skyriaus, 2.9 papunktis*).

PŪV neįtakoja taršos kvapais. Įgyvendinant PŪV galimas triukšmo susidarymas nuo mobilių triukšmo šaltinių – darbus vykdančios technikos, į darbų zoną atvykstančių/išvykstančių transporto priemonių. Šis triukšmo susidarymas bus laikinas ir lokalus – mechanizmų ar įrengimų darbo vietoje, jų darbo metu. Įgyvendinant PŪV galimas triukšmo susidarymas nuo mobilių triukšmo šaltinių – darbus vykdančios technikos, į darbų zoną atvykstančių/išvykstančių transporto priemonių. Šis triukšmo susidarymas bus laikinas ir lokalus – mechanizmų ar įrengimų darbo vietoje, jų darbo metu. Statybos darbus planuojama vykdyti tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių. Triukšmo padidėjimas bus trumpalaikis, epizodiškas (tik mašinų ir mechanizmų darbo metu) ir neturės reikšmingos įtakos aplinkos kokybei. VE įrengimo darbus numatoma vykdyti tik dienos metu (pagal HN 33:2011). Vakarų, nakties metu bei švenčių dienomis šie darbai nebus vykdomi. Ekvivalentinis ir maksimalus leistinas triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje (lauke) nuo 7 iki 19 valandos pagal HN 33:2011 gali būti iki 55(60) dBA, nuo 19 iki 22 val – 50(55) dBA, nuo 22 iki 7 val. gali būti – 45(50) dBA. Eksploatacijos metu būdingas šios fizikinės taršos susidarymas: triukšmas, šešėliavimas, infragarsas bei elektromagnetinė spinduliuotė.

Eksploatacijos etape triukšmas galimas dėl VE veiklos. Pagal pateikiamas VE gamintojų technines charakteristikas, planuojamų vėjo elektrinių sukeliamas triukšmo lygis svyruoja nuo 103,8 - 106,1 dBA. Siekiant išsiaiškinti planuojamų VE triukšmo poveikio zonas atliktas matematinis susidarančių triukšmo lygių sklaidos modeliavimas. Triukšmo modeliavimas atliekamas WindPRO programa (versija 3.0.654). WindPRO modelio skaičiavimai pagrįsti Tarptautinio standarto ISO 9.613-2, Vokietijos standarto ISO 9.613-2, UK ISO 9.613-2, Danijos Aplinkos departamento ir Nyderlandų 1999 m. rekomendacijomis. WindPRO modelis, remiantis triukšmo duomenimis, apskaičiuoja planuojamų vėjo elektrinių triukšmo lygio pasiskirstymą bei nurodžius jautrias triukšmo poveikiui zonas, nustato triukšmo lygį duotų koordinatų taškuose. Iš modeliavimo rezultatų matyti, kad prognozuojamas PŪV, t. y. 7 vėjo elektrinių sukeliamas triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje neviršija HN 33:2011 reglamentuojamų ribinių triukšmo verčių gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje (*PAV atrankos II skyriaus, 2.11 papunktis*).

Vėjo elektrinės, kaip ir kiti aukšti statiniai arba medžiai, esant saulėtam orui, meta šešėlį ant gretimų objektų. Be to, arti vėjo elektrinių, galimas besisukančių sparnų keliamo šviesos mirgėjimo poveikis. Šešėliavimo poveikio vertinimui Lietuvoje sukurtų ir patvirtintų metodikų ar higienos normų nėra. Kaip leidžiamas šešėliavimo lygis yra priimtas Vokietijos standartų rekomenduojamos

leistinos šešėliavimo poveikio normos. Šiuo metu tik Vokietija turi parengusi detalias rekomendacijas ribinėms vertėms ir šešėlių modeliavimo sąlygoms (WindPRO vartotojo instrukcija. Per Nielsen ir kt. Danija. 1 leidimas 2008 sausis). Didžiausias leidžiamas šešėliavimo poveikis pagal Vokietijos normatyvus yra: maksimaliai 30 valandų per metus; maksimaliai 30 min per dieną. Šešėliavimui prognozuoti buvo naudojama WindPro (versija 3.0.654) programinė įranga, kuri leidžia, dar projektuojant vėjo elektrinių parką, nustatyti, kuriose vietovėse ir kiek valandų per metus galimas šešėliavimo poveikis. Pagal atliktą šešėliavimo analizę 30 val. metinė šešėlių mirgėjimo trukmė gali būti viršijama vienos gyvenamosios sodybos aplinkoje. Šį viršijimą įtakoja VE veikla, todėl šiose VE turi būti taikomos šešėliavimo mažinimo priemonės. VE gali būti įrengiamas šešėliavimo mažinimo (šešėlio stabdymo – *angl. k. shadow shut-down*) mechanizmas, kurio tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamoje aplinkoje. Ši sistema intensyviausios saulės valandomis stabdys VE sukimąsi ir leis eliminuoti šešėlių mirgėjimą gyvenamosios sodybos teritorijoje. VE gamintojas numato šešėliavimo mažinimo kompiuterines programos integravimą į VE kontrolės sistemą. Trys šviesos sensoriai yra montuojami ant VE bokšto taip, kad galėtų nustatyti saulės šviesos intensyvumą ir kritimo kampą. Kontrolės sistema sustabdo VE, kai sensorių išmatuotos reikšmės viršija nurodytas reikšmes (parenkamas pagal vietovės hidrometeorologines sąlygas bei apskaičiuotas bandymų metu). VE automatiškai paleidžiama po to kai ne mažiau kaip 10 minučių apšvietimo sąlygos nebeleidžia susidaryti intensyviai šešėlių mirgėjimui. Tokiu būdu, artimose sodybose bus užtikrinama, kad šešėliavimo laikas neviršytų nustatytų 30 valandų per metus ir nedarytų neigiamo poveikio gyvenamosios aplinkos kokybei.

Vėjo elektrinės darbo kokybės kontrolę vykdo mikroprocesorių sistema. Sensoriai yra prijungiami prie visų VE komponentų ir stebi tokius duomenis kaip vėjo stiprumas bei kryptis, pagal kuriuos yra tikslinamas VE darbo režimas. Tokiu pačiu principu veikia ir „Shadow Shut down“ mechanizmai. Esant sensorių reakcijai į saulės apšvietimo intensyvumą yra įjungiamas VE stabdymo mechanizmas. Sensorių parodymai yra fiksuojami monitoriuose ir perduodami į nuotolinį valdymo pultą, kuriame stebimi visi VE veiklos režimai ir jų pokyčiai. Kaip vienas iš tokių distancinių stebėjimų sistemų pavyzdžių gali būti VE veiklos kontrolei naudojama SCADA sistema. Pagal atliktą šešėliavimo trukmės pritaikius mažinimo priemones analizę šešėliavimo trukmė gyvenamųjų sodybų teritorijoje neviršys maksimalaus leistino skaičiaus – 30 val. per metus (pagal Vokietijos normatyvus) (*PAV atrankos II skyriaus, 2.11 papunktis*).

Vėjo elektrinių sukeliamas triukšmas sklinda per girdimą dažnių diapazoną ir kaip dauguma garsų aplinkoje turi „negirdimą“ energiją infragarso diapazone. Lietuvos Respublikoje nėra nustatyti infragarso ir žemo dažnio garsų sklindimo prognozavimo (modeliavimo) metodai. VE sukeliama infragarso prognozavimą galima daryti tik vertinant literatūros šaltinių duomenis ir informaciją. Vokietijoje, Anglijoje atlikti matavimai parodė, kad vėjo jėgainių sukeliama infragarso ir žemo dažnio garsai yra gerokai žemesni nei žmogaus girdimumo slenksčio riba, todėl nesukelia neigiamo poveikio visuomenės sveikatai. Remiantis mokslinių tyrimų duomenimis šiuolaikinės priešvėjinės vėjo turbino sukelia pulsacijas, kurios gali būti analizuojamos kaip infragarsas, tačiau įprastai yra tarp 50 ir 70 dB, daug žemiau poveikio ribos. Analizuojant modernių VE poveikį aplinkai infragarsas gali būti atmestas kaip nereikšmingas (*PAV atrankos II skyriaus, 2.11 papunktis*).

PŪV neįtakos biologinės taršos (patogeninių mikroorganizmų, parazitinių organizmų) susidarymo (*PAV atrankos II skyriaus, 2.12 papunktis*).

Ekstremalūs įvykiai galintys kilti vėjo elektrinių parko eksploatacijos metu ir galintys turėti įtakos aplinkai ir aplinkiniams gyventojams yra avarijos, susijusios su mechaniniu elektrinių konstrukcijų pažeidimu, galinčiu sukelti elektrinių bokštų griūtį arba menčių nukritimą, viršutinės bokšto dalies kartu su mentėmis ir rotoriumi nugriuvimą ir panašias mechanines avarijas, galinčias sutrikdyti aplinkinių gyventojų normalias darbo ir gyvenimo sąlygas. Mechaninę vėjo elektrinės bokšto griūtį galėtų sukelti gamtiniai ir antropogeniniai veiksniai. Prie gamtinių veiksnių reikėtų priskirti tokius meteorologinius reiškinius, kaip uraganai, tornado, stiprios liūtys, apledėjimas. Lietuvos Respublikoje galiojantys normatyviniai dokumentai įpareigoja projektuose naudoti

maksimalias reikšmes ir taip apsisaugoti nuo galimų statybinių konstrukcijų deformacijų, galinčių išsaukti avarijas ir griūtis. Siekiant užtikrinti saugią VE eksploataciją modeliai pasirenkami atsižvelgiant į vietovės klimatinės sąlygas. Pati planuojama ūkinė veikla ekstremaliųjų įvykių tikimybės niekaip neįtakoja (*PAV atrankos II skyriaus, 2.13 papunktis*).

Remiantis žemės gelmių registro duomenimis planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra naudingų iškasenų telkinių. Artimiausi planuojamai teritorijai naudingųjų išteklių telkiniai nuo nagrinėjamos teritorijos nutolę apie 2,2 km (išteklių rūšis – smėlis ir žvyras, indentifikavimo Nr. 3978) ir 3,3 km (išteklių rūšis – žvyras, indentifikavimo Nr. 1503). Analizuojamoje vietovėje aktyvių dabartinių geologinių procesų ar reiškinių (pvz., eroziją, sufoziją, karstus, nuošliaužas) nestebėta. Pagal Lietuvos geologijos tarnybos pateikiamą informaciją artimiausia vietovė, kurioje registruotas geologinis reiškinys – nuošliaužas pažeistas šlaitas – yra už 32,5 km nuo analizuojamos vietovės. Analizuojamoje vietovėje registruotų geotopų nėra. Atstumas iki artimiausio geotopo – šaltinio – 2,7 km (*PAV atrankos III skyriaus, 3.3 papunktis*).

PŪV teritorija nesiriboja ir nėra arti saugomų (artimiausia saugoma teritorija – Anykščių regioninis parkas, nutolęs apie 2,3 km, Judinio geomorfologinis draustinis nutolęs - 2,6 km) bei ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (artimiausia „Natura 2000“ teritorija – Šventosios upė žemiau Andrioniškio, nutolusi apie 2,3 km) teritorijų, planuojama ūkinė veikla minėtoms teritorijoms neigiamo poveikio nedarys.

Lietuvos Respublikos valstybinio miškų kadastro duomenis žemės sklypas kad Nr. 3474/0003:497 ribojasi su IV grupės ūkiniu Balagano mišku. VE įrengimui miško kirtimo darbai nenumatomi. Esant poreikiui VE įrengimui kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti saugotinus medžius ir krūmus turės būti gautas Anykščių rajono savivaldybės leidimas bei įvykdytos leidime nurodytos sąlygos. Veikla planuojama žemės ūkio paskirties sklypuose, dirbamoje žemėje, kurioje nėra identifiukuota saugomų augalų, grybų ar gyvūnų rūšių (*PAV atrankos III skyriaus, 3.6 papunktis*).

Pagal VENBIS projekto duomenis analizuojami sklypai nepatenka į jautrias migruojančių paukščių atžvilgiu teritorijas. PŪV analizuojami žemės sklypai patenka į labai jautrias poveikio perinčių paukščių (paprastasis pelėsakalis) atžvilgiu teritorijas. VENBIS projekto metu analizuojama teritorija nebuvo tirta šikšnosparnių aspektu. Atsižvelgiant į nustatytą teritorijos jautrumą ir tikslines saugotinas rūšis PŪV vykdymui rekomenduojamos šios poveikio mažinimo priemonės: Įrengimo etapo metu planuojama vykdyti paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus pagal patvirtintą programą; nevykdyti triukšmingų, buveines keičiančių ir naikinančių darbų veisimosi metu; sureguliuoti sunkiasvorio transporto srautus taip, kad jų keliamas triukšmas darytų kuo mažesnę poveikį gretimose teritorijose perintiems paukščiams. VE eksploatacijos metu planuojama vykdyti paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus pagal patvirtintą programą; stebėsenos metu nustačius reikšmingą vėjo elektrinių poveikį taikyti efektyvias poveikio mažinimo ar kompensacines priemones, tokias kaip: VE stabdymas intensyvios paukščių ar šikšnosparnių migracijos valandomis, atbaidymas specialiomis priemonėmis, teritorijos priežiūros darbai, veisimosi, mitybos buveinių įrengimas, dirbtinių perėjimo vietų įrengimas toliau nuo VE, kitų gamtosauginių projektų rėmimas. Šios priemonės parenkamos individualiai kiekvienu atveju pagal tyrimų metu identifiukuotą poveikį (*PAV atrankos III skyriaus, 3.6 papunktis*).

Trijuose planuojamai ūkinei veiklai analizuojamuose žemės sklypuose – kad. Nr. 3474/0003:497, 3474/0003:501 ir 3474/0003:498 – yra įregistruotos paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos. Atsižvelgiant į specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostuose ir zonose jokie su PŪV numatomi darbai neplanuojami: nebus įrengiami nauji privažiavimo keliai, VE įrengimo aikštelės, technikos sandėliavimo aikštelės ar atliekami kiti darbai. PŪV žemės sklypuose įregistruotų požeminio vandens vandenviečių nėra (*PAV atrankos III skyriaus, 3.6 papunktis*).

Planuojama ūkinė veikla teritorija yra nutolusi nuo rekreacinių ir kurortinių vietovių. Artimiausios rekreacinės teritorijos ir turistiniai objektai (apžvalgos bokštai, kempingai, paplūdimiai) yra išsidėstę Anykščių regioninio parko teritorijoje. Palei Šventosios upę pareina

nacionalinė automobilių turizmo trasa, iki kurios nuo artimiausio planuojam sklypo yra 1,5–2 km atstumas (*PAV atrankos III skyriaus, 3.9 papunktis*).

Planuojamos ūkinės veiklos žemės sklypuose registruotų kultūros paveldo vertybių nėra. Artimiausia kultūros paveldo vertybė yra Jokūbavo dvaro lobynas 1 km, Jakšiškių dvaro sodybos fragmentas nutolęs 1,9 km (*PAV atrankos III skyriaus, 3.10 papunktis*).

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. VE išdėstytos sklypų pakraščiuose taip sumažinant sukeliamus apribojimus vykdomai veiklai, sumažinant dirbamoje žemėje būtinas įrenti privažiavimo kelių atkarpas. Taip pat atsižvelgta į kraštovaizdžio elementų – paviršinių vandens telkinių, miškų gretimybes: viena VE pagal galimybes maksimaliai atitraukta nuo Balagano miško, VE antra – nuo sklype esančio želdynų ploto, kas savo ruožtu mažina galimą poveikį paukščiams bei šikšnosparniams, kuriems šie kraštovaizdžio elementai yra patrauklūs kaip mitybos ar veisimosi plotai.

6.2. VE statybos metu, esant poreikiui, melioracijos įrenginiai bus perkeliama, nepažeidžiant jų sistemos.

6.3. Nukastas dirvožemio sluoksnis bus sandėliuojamas tam numatytoje vietoje. Užbaigus VE įrengimą darbų zona bus sutvarkoma, iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje suformuojant reikalingo dydžio VE aptarnavimo aikštelę, derlingojo dirvožemio sluoksnis paskleidžiamas (gražinimas) aplink aptarnavimo aikštelę.

6.4. Statybos darbai bus vykdomi tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių; triukšmo prevencijai gyvenamoje aplinkoje VE įrengimo darbus numatoma vykdyti tik dienos metu (pagal HN 33:2011). Vakarų, nakties metu bei išėiginėmis ir švenčių dienomis šie darbai nebus vykdomi.

6.5. Šešėliavimo poveikio mažinimui numatoma įrengti „shadow shut down“ sistemą.

6.6. VE įrengimo metu (ypač artimiausios Balagano miškui VE įrengimo metu) triukšmingi, galintys trikdyti paukščius darbai (privažiavimo kelio ir statybos aikštelės įrengimas), nebus vykdomi nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 1 d.

6.7. PŪV metu yra rekomenduojamos šios poveikio paukščiams mažinimo priemonės: įrengimo etapo metu: vykdyti paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus pagal kompetentingų institucijų suderintą programą; nevykdyti triukšmingų, buveines keičiančių ir naikinančių darbų veisimosi metu; sureguliuoti sunkiasvorio transporto srautus taip, kad jų keliamas triukšmas darytų kuo mažesnę poveikį gretimose teritorijose perintiems paukščiams. VE eksploatacijos metu: vykdyti paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus pagal kompetentingų institucijų suderintą programą; stebėsenos metu nustatčius reikšmingą vėjo elektrinių poveikį taikyti efektyvias poveikio mažinimo ar kompensacines priemones, tokias kaip: VE stabdymas intensyvos paukščių ar šikšnosparnių migracijos valandomis, atbaidymas specialiomis priemonėmis, teritorijos priežiūros darbai, veisimosi, mitybos buveinių įrengimas, dirbtinių perėjimo vietų įrengimas toliau nuo VE, kitų gamtosauginių projektų rėmimas. Šios priemonės parenkamos individualiai kiekvienu atveju pagal tyrimų metu identifikuotą poveikį.

6.8. Paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai nei buvo vertinamas atrankos dokumentuose, privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį mažinančias priemones/mažinti veiklos apimtis/nutraukti veiklą.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimant atrankos išvadą:

7.1. Įgyvendinant PŪV galimas triukšmo susidarymas nuo mobilių triukšmo šaltinių – darbus vykdančios technikos, į darbų zoną atvykstančių/išvykstančių transporto priemonių. Šis triukšmo susidarymas bus laikinas ir lokalus – mechanizmų ar įrengimų darbo vietoje, jų darbo metu. Statybos darbus planuojama vykdyti tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių. Pagal pateikiamas VE gamintojų technines charakteristikas, planuojamų vėjo elektrinių sukeliamas

triukšmo lygis svyruoja nuo 103,8 - 106,1 dBA. Vadovaujantis WindPro programa atlikto triukšmo modelevimo rezultatais PŪV metu 7 vėjo elektrinių sukeltas triukšmo lygis gyvenamoje aplinkoje neviršys HN 33:2011 reglamentuojamų ribinių triukšmo verčių.

7.2. VE statybos metu, įrengiant aptarnavimo aikšteles, montuojant pamatus gali susidaryti nedideli kiekiai statybinių atliekų. Visos darbų metu susidarančios statybinės atliekos rūšiuojamos ir saugomos konteineriuose, iki jų išvežimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams. Statybinės atliekos bus tvarkomos vadovaujantis Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu 2006 m. gruodžio 29 Nr. D1-637 „Dėl statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimais.

7.3. Vykdamas planuojamą ūkinę veiklą gamybinių, buitinių nuotėkų nesusidarys. Lietaus nuotėkos nuo VE aptarnavimo aikštelių nebus surenkamos, natūraliai filtruosios į gruntą.

7.4. Įgyvendinant PŪV galimas laikinas ir lokalus oro taršos padidėjimas dėl kurų naudojančių įrenginių (žemės darbų, transportavimo, statybos ir kt. technikos) naudojimo darbų vietoje. Šis oro taršos padidėjimas bus trumpalaikis, epizodinis (tik darbų vykdymo metu) ir reikšmingo poveikio aplinkos kokybei neturės. Eksploatacijos metu oro taršos šaltinių nebus.

7.5. Vadovaujantis WindPro programa atlikto šešėliavimo trukmės modeliavimu, pritaikius šešėliavimo mažinimo priemones, šešėliavimo trukmė gyvenamųjų sodybų teritorijoje neviršys maksimalaus leistino skaičiaus – 30 val. per metus (pagal Vokietijos normatyvus).

7.6. PŪV teritorija nesiriboja ir nėra arti saugomų (artimiausia saugoma teritorija – Anykščių regioninis parkas, nutolęs apie 2,3 km, Judinio geomorfologinis draustinis nutolęs - 2,6 km) bei ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (artimiausia „Natura 2000“ teritorija – Šventosios upė žemiau Andrioniškio, nutolusi apie 2,3 km). PŪV neįtakos gretimų teritorijų (kartu ir Šventosios upės) hidrologinio režimo ar kitų pokyčių, todėl poveikis artimiausiai saugomai ir NATURA 2000 teritorijai nenumatomas. PŪV teritorija nepatenka į Paukščių apsaugai svarbių teritorijų (toliau – PAST) ar artimų joms ribas, todėl čia nėra numatytos specialios migruojančių paukščių apsaugos priemonės ar kokios nors ūkinės veiklos apribojimai.

7.7. Vadovaujantis vėjo jėginių išdėstymo Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje specialiuoju planu, kurio pakoreguoti sprendiniai yra Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotų sprendinių sudedamoji dalis ir pagal Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotus sprendinius PŪV teritorija patenka į vėjo elektrinių plėtos zoną.

7.8. Atsižvelgiant į pagal VENBIS nustatytą teritorijos jautrumą ir tikslines saugotinas rūšis, PŪV vykdymui turi būti imamas neigiamą poveikio mažinančių priemonių, nurodytų šios atrankos išvados 6.6 ir 6.7 papunkčiuose. Tuo atveju jei šios priemonės bus įgyvendintos PŪV nesukels reikšmingo poveikio aplinkai. Pagal vyraujančią žemėnaudos formą ir gretimus biotopus teritorija nėra išskirtinė šikšnosparnių atžvilgiu ir nesiskiria nuo kitų žemės ūkio paskirties teritorijų. PŪV teritorija nepatenka į žinomas migruojantiems paukščiams svarbias teritorijas. Taip pat, kaip ir kitos Lietuvos vietos, teritorija nėra žinoma dėl šikšnosparnių migracijos atžvilgiu. Artimiausi paviršinio vandens telkiniai yra Šventosios, Dagios, Tetervės, Duobos upės, tačiau jose nėra nustatyta paukščių apsaugai svarbių teritorijų.

7.9. Artimiausi planuojamai teritorijai naudingųjų išteklių telkiniai nuo nagrinėjamos teritorijos nutolę apie 2,2 km ir 3,3 km. Analizuojamoje vietovėje aktyvių dabartinių geologinių procesų ar reiškinių (pvz., eroziją, sufoziją, karstus, nuošliaužas) nestebėta. Pagal Lietuvos geologijos tarnybos pateikiamą informaciją artimiausia vietovė, kurioje registruotas geologinis reiškinys – nuošliaužas pažeistas šlaitas – yra už 32,5 km nuo analizuojamos vietovės. Analizuojamoje vietovėje registruotų geotopų nėra. Atstumas iki artimiausio geotopo – šaltinio – 2,7 km. Atsižvelgiant į specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostuose ir zonose jokie su PŪV numatomi darbai neplanuojami: nebus įrengiami nauji privažiavimo keliai, VE įrengimo aikštelės, technikos sandėliavimo aikštelės ar atliekami kiti darbai. PŪV žemės sklypuose įregistruotų požeminio

vandens vandenviečių nėra. Planuojama ūkinė veikla teritorija yra nutolusi nuo rekreacinių ir kurortinių vietovių.

7.10. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas) 6 straipsnio 5 dalimi, Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto 2017-10-16 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-845 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Atrankos tvarkos aprašas) 49 punktu, poveikio aplinkai vertinimo subjektai – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentas (toliau – Utenos departamentas) 2018-07-19 raštu Nr. (9-21 14.3.5 E)2-31101 „Dėl aplinkos apsaugos agentūros 2018-07-18 pranešimo dėl poveikio aplinkai vertinimo atrankos“, susipažinęs su Informacija atrankai nurodė, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais VJ bus formuojama sanitarinė apsaugos zona atliekant PŪV poveikio visuomenės sveikatai vertinimą atsižvelgiant į VJ modelį, darbo režimą bei kiekį. Utenos departamentas įvertinęs informacijoje atrankai pateiktus veiksnius galinčius daryti neigiamą poveikį sveikatai nurodė, kad pasiūlymų dėl atrankos informacijos ir (ar) PŪV poveikio aplinkai vertinimo neturi. Anykščių rajono savivaldybė įvertinusi informacijoje atrankai pateiktą informaciją, susijusią su planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimu teritorijų planavimo dokumentų atžvilgiu, pritaria pateiktiems atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo informacijos sprendiniams.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir įgyvendinus 6.6, 6.7 papunkčiuose numatytas neigiamą poveikį mažinančias priemones, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – vėjo elektrinių įrengimui, Anykščių r. sav., Kavarsko sen., poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Nurodoma atrankos išvados apskundimo tvarka

Ši atrankos išvada per vieną mėnesį nuo jos gavimo ar paskelbimo dienos gali būti skundžiama Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, LT-01402 Vilnius) ar Vilniaus apygardos- administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) teisės aktų nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliota
Taršos prevencijos departamento direktorė,
atliekanti Aplinkos apsaugos agentūros
direktoriaus pavaduotojo funkcijas

Justina Černienė